

Vader zag gehandicapte zoon lijden in instelling en dacht: DIT MOET ANDERS!

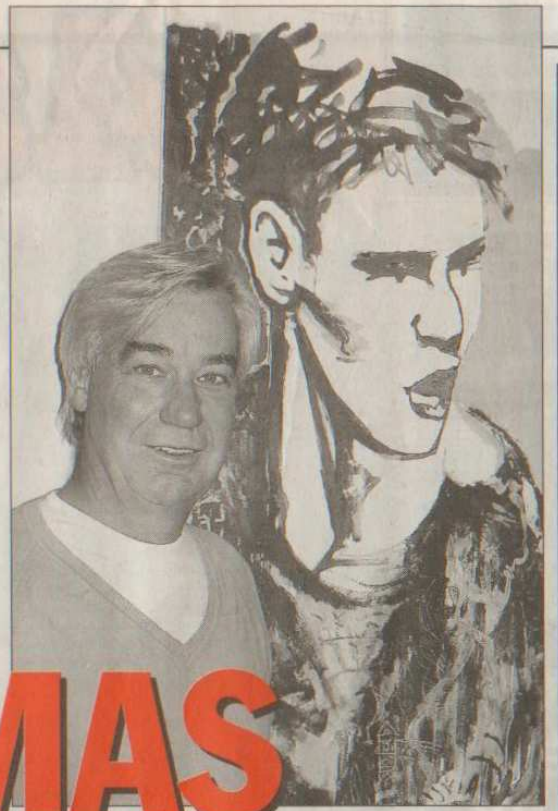
Zijn zoon Thomas bracht Hans van Putten op het idee. De verstandelijk gehandicapte Thomas verbleef in een instelling waar aandacht en tijd voor de be-

woners ontbrak. Dat moet toch beter kunnen, dacht Van Putten. Hij begon zelf een tehuis waar verstandelijk gehandicapten aandacht en liefde krijgen van

gemotiveerde zorgondernemers met een groot hart en deskundige handen. Nu, vijf jaar verder, heeft het Thomashuis zijn eigen plaats veroverd in het zorg-

landschap. Er zijn er veertig en dertig in voorbereiding. De verwachting is dat er over twee jaar in totaal honderd van dit soort huizen zijn.

ZORG EN LIEFDE in naam van THOMAS

■ Hans van Putten bij het schilderij van zijn geliefde zoon Thomas. Twee jaar geleden overleed Thomas op 26-jarige leeftijd ten gevolge van een virusinfectie.

FOTO: DE TELEGRAAF

door WIL VAN BARNEVELD

ARNHEM/ANDEL, zaterdag

Met lede ogen heeft Hans van Putten jarenlang moeten aanzien hoe zijn gehandicapte zoon Thomas eraan toe was. In de instelling waar hij verbleef, was het onpersoonlijk en onverzorgd, vertelt Van Putten. Verstandelijk gehandicapten zijn niet ziek, maar ze hebben wel aandacht en liefde nodig. Het zijn gewone mensen. Je moet ze alleen helpen bij dingen waar ze zelf niet toe in staat zijn. Mijn zoon Thomas leed aan het Lennoxsyndroom. Een agressieve ziekte die zijn hersencellen aantastte. Hij zat regelmatig vastgebonden in een stoel en had nauwelijks beweging. Ik dacht: dit moet toch beter kunnen."

Van Putten kwam in 2001 op het idee van de kleinschalige Thomashuizen, die werken met een franchiseformule, toen hij na sluitingstijd een boodschap deed. De winkelier woont boven de winkel en is er dus altijd. Het Thomashuis gaat uit van de 'inwonende winkelier'.

De kracht van de formule is volgens de initiator de simplicitéit. De ondernemer woont in zijn eigen Thomashuis, samen met acht verstandelijk gehandicapten. Het pand wordt gehuurd door Van Puttens bedrijf, De Drie Notenboomen.

Alle bewoners beschikken over een eigen kamer en maken gezamenlijk gebruik van keuken en woonkamer. De ondernemers hebben een eigen verblijf. „Net als de winkelier zijn ze dus dag en nacht bij hun zaak. Er zijn geen vergaderruimtes, want er wordt niet vergaderd. Geen managers. Met het overige personeel, twee of drie, drinken zij koffie met de bewoners, eten gezamenlijk en zorgen dat ze de nodige aandacht krijgen", vertelt Van Putten. „Er is geen centrale inkoop, de boodschappen worden door de onder-

Keten van kleinschalige familiewoningen groot succes

■ De onderkomens worden zorgvuldig uitgezocht. Oude panden en boerderijen, zoals deze in Andel, worden prachtig gerestaureerd.

advies gegeven over onze werkwijze", zegt een trotse Van Putten.

De belangstelling van ondernemers om een Thomashuis te runnen is groot. Volgens Van Putten

„Ook buiten het huis. Door de inwoners van Andel zijn we enorm hartelijk onthaald. Van de burens hebben we kippen gekregen. Bij de kruidenier is een doorlopende rekening geopend en kunnen de bewoners zelf boodschappen halen. Er is een heel leuk contact. Daar zijn we erg blij mee, want we zijn toch enigszins afhankelijk van de omgeving."

Uitdaging

De 55-jarige Van Putten vindt het nog steeds een uitdaging om de zorg beter, leuker en goedkoper te maken. Ook voor demente bejaarden. Voor hen zijn de Herbergiers, die op dezelfde manier werken als de Thomashuizen.

Bijna een jaar geleden werd in het Spijkerkwartier in Arnhem de eerste Herbergier geopend. De tuin is aangelegd door een buurman die hovenier is. Gratis en

die 36 jaar in de zorg werkzaam is geweest en veel ellende heeft gezien. „Als ondernemer bied je mensen waar ze recht op hebben, daar betalen ze voor. Zo simpel is het."

Met zijn echtgenote Gherina en enkele medewerkers zorgt hij voor vijftien 'gasten'. Gasten die het pand kunnen verlaten wanneer ze willen. Koenen: „In verpleeghuizen zitten mensen in de stoel als een plant. Wij hebben de deur altijd open. Als je namelijk opgesloten zit, wil je eruit! Elke dag wordt er gewandeld. Vijf gasten gaan, wel met papiertje met naam en adres, dagelijks op stap zonder begeleiding. De wijkagent heeft ons bekend gemaakt bij alle politiebureaus. Als een winkelier de politie belt omdat hij een 'vreemde' in de zaak heeft, kan hij of zij makkelijk getraceerd worden en binnen een uur weer bij de Herbergier wor-

Kosten

De kosten voor het leven in een Thomashuis kunnen betaald worden uit de woninguitkering voor huur, eten en drinken en servicekosten. De kosten voor de zorg kunnen betaald worden met het Persoonsgebonden Budget. Ook bij de Herbergier is er een splitsing gemaakt in kosten voor het wonen en leven en de kosten voor de zorg. In elke Herbergier is een aantal appartementen waarin mensen met alleen aow kunnen wonen. De overige appartementen variëren in prijs voor huur inclusief eten en drinken en servicekosten van tussen de € 1500 en € 2000 per maand. De zorg kan worden ingekocht via het Persoonsgebonden Budget. Meer info via www.thomashuizen.nl en www.herbergier.nl

mensen aan", volgens Adriaan. Tijdens zijn ondernemerschap heeft hij in de Herbergier hartverscheurende tafereel meege-

nemers gedaan, vaak samen met de bewoners. Dan gaan ze met z'n allen naar de supermarkt. Het is hun eigen bedrijf dat ze staande moeten houden. En het de mensen naar de zin maken."

Bezwaren

Van Putten, toen directeur van een reclamebureau in de gezondheidszorg, klopte met zijn idee aan bij de officiële zorginstaties, die er echter niets in zagen. „Ze vonden mij maar een reclamemeneer met een gek idee en voerden duizend bezwaren aan”, vertelt hij.

Hij schakelde zijn omvangrijke netwerk in. „Ik heb mijn relaties gevraagd me te helpen. Als het

een succes wordt, betaal ik. Zo niet, dan krijg je een plekje in de hemel, beloofde ik ze.”

Gezamenlijk zetten zij een handboek op voor een franchiseorganisatie op commerciële basis. „Niet één Thomashuis, maar honderd, omdat je gelijke kosten voor allemaal maakt. Bij veertig, vijftig moeten we uit de kosten komen en bij honderd winst maken”, aldus Van Putten. „Een groot aantal officiële zorginstaties kijkt met argusogen naar ons. Maar zij moeten voortdurend bezuinigen. Dat is bij ons niet het geval. Het ministerie van Volksgezondheid staat achter ons, omdat wij een patroon waar altijd geld bij moet, doorbreken. De SER heeft in een rapport een positief

omdat de werkomstandigheden in de gezondheidszorg niet aantrekkelijk zijn. De combinatie wonen en werken onder één dak speelt ook een rol. Het zijn mooie, vaak bijzondere gebouwen en fraaie gerestaureerde boerderijen, zoals in het Betuwse Andel.

In dit onlangs geopende Thomashuis, midden in het dorp, zwaaien Emmy Stark en Koos van de Bout de scepter. 'Hun' bewoners vertonen ontwikkelingsachterstanden en hebben gedragsproblemen. Vier maanden na de opening zie je bij enkelen al vooruitgang.

Volgens Stark en Van de Bout voelen de mensen zich veilig.

voor niets. Tijdens een kopje koffie in de gezamenlijke huiskamer wordt ondernemer Adriaan Koenen gebeld door een kunstenaar die de gasten van de Herbergier twee keer per week schilderen wil geven. Ook gratis. In de keuken staat een voormalig kok, nu gepensioneerd. Hij maakt van restjes uit de koelkast een heerlijke lunch. Ook de kok werkt zonder vergoeding. „Ze komen aan de deur of bellen om hun diensten aan te bieden”, zegt Koenen,

den afgezet. Heel vriendelijk. Er wordt niet met een grote boog om onze gasten heengelopen.”

Demente bejaarden bloeien op in Herbergiers

In de Herbergier is geen vast programma. Er gebeurt waar de gasten zin in hebben. Vaste tijden voor het ontbijt zijn er niet. Wie geen zin heeft om op acht uur op te staan kan om elf uur ook nog ontbijten of om twaalf uur brunchen! Logees zijn welkom, ook zonder toestemming van de ondernemers.

Het succes van de Herbergier is de huiselijke sfeer. „Dat spreekt

maakt. „Verhalen van kinderen over de situatie van hun vader of moeder. Vastgebonden en omringd door stank in verpleeghuizen. Ze wachten met smart op een plek zoals in de Herbergier. Heel wrang.”

Net zoals voor de Thomashuizen is de belangstelling voor de Herbergier aanzienlijk. Van Putten spreekt niet van een wachtlijst, maar van een interesselijst. Momenteel is dit aantal landelijk driehonderd. Er zijn net vijf panden aangekocht. Van Putten verwacht dat het aantal Herbergiers de Thomashuizen zal overstijgen. Ook België en Duitsland zijn zeer geïnteresseerd in de franchiseformule. Voor het einde van het jaar gaat de eerste Herbergier in België open.

„Duitsland ga ik uitbesteden. Er is sprake van duizend Thomashuizen. Dat zou mij te veel worden”, erkent Hans van Putten, die wel zijn droom heeft gerealiseerd. „Mijn Thomas was de bron voor dit alles. Twee jaar geleden, hij was toen 26 jaar, overleed hij als gevolg van een virusinfectie. Hij heeft veel te lang in een instelling gezeten. Gelukkig kan het nu anders en zijn al veel mensen gelukkig geworden. Mijn zoon is voor veel mensen een symbool geworden. Mij heeft hij de rijkdom van het leven gegeven. Thomas was een ca-deautje.”

■ Een aantal gasten in de huiskamer van de Herbergier in Arnhem. Op de voorgrond de ondernemers Gherina en Adriaan Koenen.

